

Vides pārraudzības valsts birojs
pasts@vpvb.gov.lv

Dienvidkurzemes novada
pašvaldības domei
pasts@dkn.lv

Informācijai:

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija
pasts@varam.gov.lv

Klimata un enerģētikas
ministrija
pasts@kem.gov.lv

Ekonomikas ministrija
prese@em.gov.lv

Par SIA K2 Ventum Elektrostaciju parka būvniecība un elektropārvades pieslēguma izveides Dienvidkurzemes novadā ietekmes uz vidi (IVN) ziņojuma (turpmāk – ziņojums) tiesiskuma apšaubīšanu

SIA “K2Ventum” 2024. gada 6. februārī Dienvidkurzemes novada iedzīvotājiem sabiedriskajai apspriešanai prezentēja ieceri izbūvēt vēja ģeneratoru parku Dienvidkurzemes novadā Sakas pagastā.

Apspriešanā piedalījās vismaz 300 dalībnieku, tostarp personas, ka piedalījās attālināti.

SIA “K2Ventum” (turpmāk K2V) apspriedes dalībniekus informēja par paredzēto darbību-projekta būtību, skarto teritoriju, veiktajiem izpētes darbiem un to rezultātiem, Vides pārraudzības valsts biroja izsniegto Programmu Nr.5-03/14/2022 ietekmes uz vidi novērtējumam Pāvilostas vēja elektrostaciju parka būvniecībai K2V.

SIA K2V kā projekta ierosinātajam likumiski noteikts obligāts pienākums, pirms paredzētās ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas, konsultēties ar pašvaldību. Saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 14. panta otro daļu pašvaldība izvērtē ietekmes uz vidi paredzētās darbības īstenošanas iespējas savā teritorijā un 15 dienu laikā, pēc ierosinātāja rakstveida iesnieguma saņemšanas, nosūta tam savu viedokli par paredzētās darbības atbilstību šīs pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem.

Ziņojumam nav pievienots, likumā noteiktā kārtībā noformēts dokuments, kurā pausts Dienvidkurzemes novada pašvaldības viedoklis par paredzētās darbības atbilstību Dienvidkurzemes novada pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem.

Šāds fakts pats par sevi pamatoti ļauj apšaubīt ietekmes uz vidi novērtējuma kvalitāti un IVN ziņojuma atbilstību likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (Novērtējuma likums) 2. pantā noteiktajam mērķim - novērst vai samazināt fizisko un juridisko personu paredzēto darbību vai plānošanas dokumentu īstenošanas nelabvēlīgo ietekmi uz vidi. Novērtējuma likuma 1. pantā ietvertais jēdziena satura skaidrojums kopsakarā ar norādīto Novērtējuma likuma mērķi, nešaubīgi nosaka ierosinātāja pienākumus. Proti noskaidrot, kā paredzētās darbības, vai plānošanas dokumenta īstenošanas izraisītas, tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, skar un ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību (īpaši aizsargājamās sugas un to dzīvotnes, īpaši aizsargājamās un Eiropas Savienības nozīmes biotopus), augsni, zemes dzīles, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālās vērtības, kultūras un dabas mantojumu, iespējamā pakļautība avāriju vai katastrofu riskiem un visu minēto jomu mijiedarbība.

Saskaņā ar minēto programmu K2V, kā darbības ierosinātājam, bija jāveic arī paredzēto Vēja elektrostaciju staciju (turpmāk tekstā saukts - VES) iespējamās savstarpējas un summāras ietekmes ar citām plānotām VES vai VES parkiem, aspektos, kuros iespējama ietekmju summēšanās, veic atbilstīgu novērtējumu.

Turpmāk minētais ļauj apšaubīt, ka ierosinātais objektīvi ir novērtējis kopsakarības ar citām plānotām VES un jau esošajām VES, kā arī K2V iecerētā VES iekļaušanos kopējā energoapgādes infrastruktūrā.

IVN Ziņojuma 4.15. punktā norādīts, ka: "*Nav prognozējama paredzētās darbības un citas esošas vai plānotas saimnieciskās darbības savstarpēja ietekme, vai kopēja ietekme uz vienu teritoriju.*"

Šāds apgalvojums neatbilst faktiskajiem apstākļiem un liecina, ka K2V nav izpildījis Vides pārraudzības valsts biroja 05.06.2022. Programmas Nr. 5-03/14/2022 3.3.1. apakšpunkta noteikto uzdevumu. K2V nav vērtējis apstākļus, ka Latvijā VES parki jāsaista vienotā elektroapgādes sistēmā un tas nozīmē, ka reģionāli VES parki ir savienoti ar vienu elektroenerģijas pārvades un sadalījuma sistēmu, kas ļauj elektroenerģijas brīvu plūsmu starp tiem.

IVN "Pāvilostas vēja elektrostaciju parka būvniecībai un elektropārvades pieslēguma izveidei Dienvidkurzemes novadā" **nosaukumā ietverts - "...pieslēguma izveidei ..."**. Novērtējumā nav iekļauta atbilstoša satura informācija. Bez pieslēguma Latvijas energoapgādes infrastruktūrai VES "Pāvilosta" darbība nav iespējama. ~30 km gara 330 kV kabeļu līnija šķērsos lielu īpašumu skaitu un pieslēguma vietā "Kurzemes loka" līnijai LN. 425 plānota izbūvēt apakšstacija 2,6 ha platībā. Ņemot vērā iepriekš minēto, **Vides pārraudzības valsts biroja izsniegtā programma (pielikums Nr.1) ir papildināma ar faktiski (arī pieslēguma izveidei nepieciešamo) skarto zemes īpašumu sarakstu. Atbilstoši, papildināms arī ietekmes uz vidi novērtējums.**

- **13. pielikums "Plānotā vēja elektrostaciju parka „PĀVILOSTA” radītā elektromagnētiskā starojuma ietekmes novērtējums”** nav redzama izstrādātāja organizācija, autors. Turklāt minētajā pielikumā maksimālo strāvu robežvērtības, pie kurām, aprēķināts elektromagnētiskais lauks ir 55 VES variantam. Pieņemam, ka 61 vēja ģeneratoru uzstādīšana palielinātu maksimālās strāvas, kā arī, elektromagnētiskā lauka vērtības. **Sekojoši, šīs sadaļas IVN ir jāpapildina, ņemot vērā precizētus izejas datus.**

- IVN sadaļā - **Valsts atkarības mazināšana no importētajiem energoresursiem** izteiktais minējums, ka VES “Pāvilosta” saražotais elektroenerģijas daudzums varētu aizvietot daļu no Latvijā importētās elektroenerģijas, ir tikai daļēji paties (nepilnīgs). Ņemot vērā Latvijas energosistēmas patēriņu un visas Valstī rezervētās ģenerējošo pieslēgumu jaudas (avots: <https://ast.lv/lv/content/pieslegumu-ierikšanas-un-atlautas-slodzes-izmainu-statuss>), kā arī to prognozētos elektroenerģijas ražošanas apjomus, VES “Pāvilosta” saražotais visticamāk būtu jāeksportē. Lai IVN procedūras laikā sabiedrība gūtu pārliecību par investīciju lietderību minētajā projektā, **IVN ir jāpapildina ar visaptverošu prognozi ar risku analīzi par Latvijas elektroenerģijas bilanci tuvākajos trīs gados.**
- **IVN 4. pielikums “AS Augstsprieguma tīkls vēstule Nr.2.5/2023/2360 par elektropārvades pieslēguma izveidi ” 3. punkts, kā arī sekojošā piebilde** nenosaka IVN objekta robežas. Kāda būs Ierosinātāja darbība, ja Riska iestāšanās gadījumā ja “...būs jāparedz LNr.425 EPL pārbūve ar lielāku EPL caurlaides spēju.” **Vai tiks izstrādāts jauns IVN?**

Būtiski svarīgi ņemt vērā vietu, kur iecerēts būvēt šo VES. Proti, ka tā atrodas tālu no elektroapgādes sistēmām, tas radīs papildu tehniskas problēmas, jo būs nepieciešamība izveidot ievērojama garuma, jaunas elektroenerģijas pārvades līnijas, lai savienotu stacijas ar elektrotīklu. Nenoliedzamai, tas ietekmēs vidi, paredzēts papildu izcirst kokus vai citādi iejaukties dabiskajā ainavā, lai nodrošinātu VES paraka un elektrības pārvades infrastruktūru.

Eiropas Savienības politikā un normatīvajos aktos uzsvērtas prasības, ka VES parkus nepieciešams integrēt vidē, ievērojot aizsardzību visās vides politikas jomās un darbībās, lai nodrošinātu ilgtspējīgu attīstību. Tas nozīmē, ka jebkādam darbībām, kas saistītas ar VES parku izveidi un kuras var ietekmēt vidi un ainavu, ir jānotiek tādā veidā, lai netiktu iznīcināts biotops un lai tiktu saglabāta bioloģiskā daudzveidība. Kā jau zināms, konkrētā vieta, kur iecerēts būvēt K2V VES atrodas starp vairākām dabas aizsardzības teritorijām un netālu no kultūras pieminekļa “Akmeņraga bāka”.

Iepriekš minētais pamatoti ļauj apšaubīt, ka K2V iecerētais VES parks nodrošinās efektīvāku un uzticamu elektroenerģijas piegādi valsts tautsaimniecībai. IVN ziņojumā kopumā nav ņemts vērā, ka enerģijas tirgus balstās uz solidaritāti un uzticību, nodrošinot drošu, ilgtspējīgu, konkurētspējīgu un pieejamu enerģiju iedzīvotājiem, tādēļ lūdzu:

atteikt apstiprināt SIA K2 Ventum sagatavoto IVN “Vēja elektrostaciju parka būvniecība un elektropārvades pieslēguma izveide Dienvidkurzemes novadā”.

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu. Lūgums saziņai un dokumentu aprītei izmantot elektronisko pastu:

